Nr 3, mars 2014

Ö-bladet

från Vinön i Hjälmaren

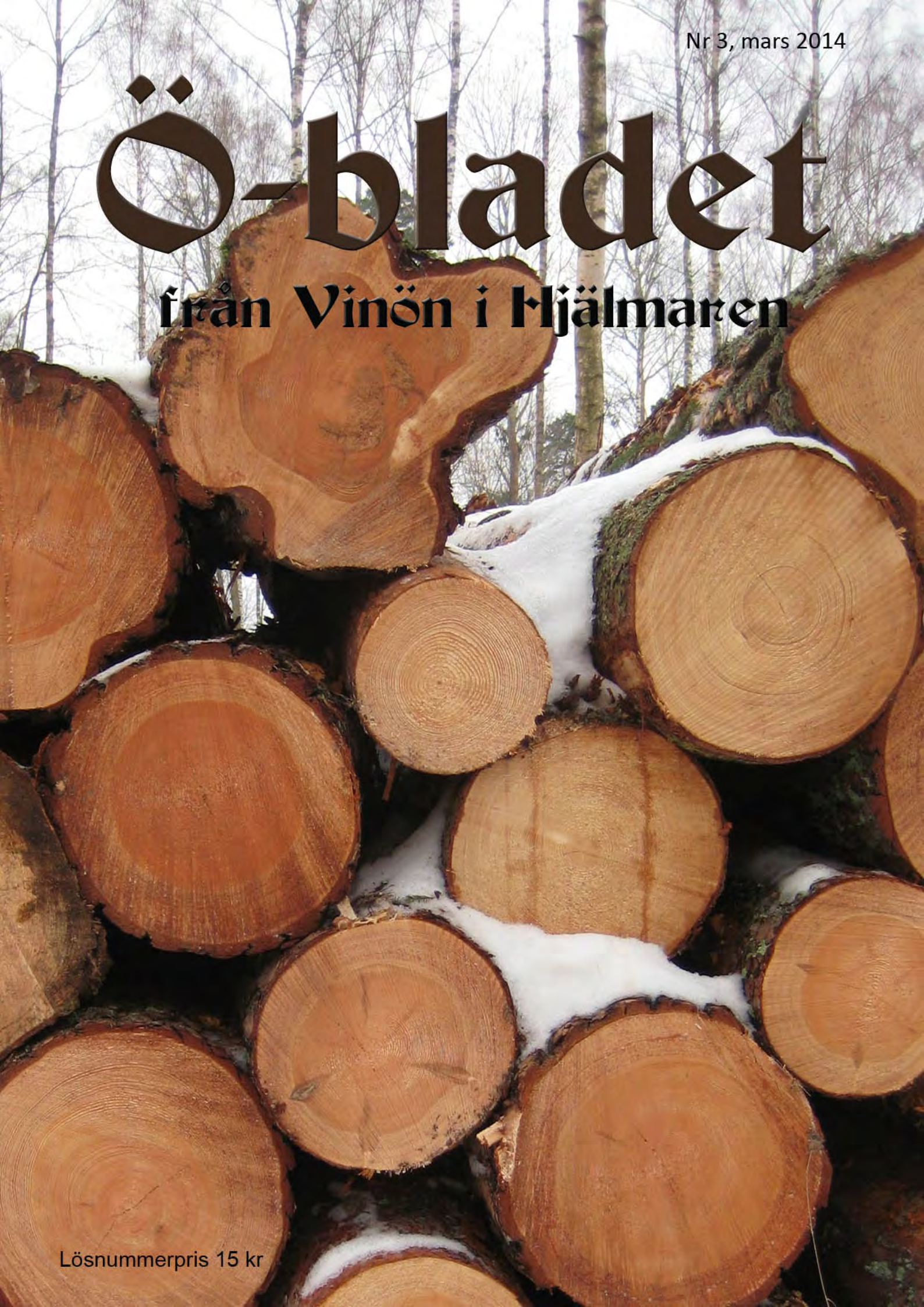

Lösnummerpris 15 kr

Några ord från redaktionen...

Så har återigen en månad rusat iväg. Februari ska ju vara en vintermånad men vintern såg vi inte så mycket av. Snön försvann i mitten av månaden men som tur var tänkte kung Bore på våra barn och släppte ner lite snö i sportlovsveckan så barnen åtminstone en dag kunde bygga snölyktor. Nu är det eventuellt vår på gång. Snödroppar har synts i trädgårdarna, blåsippor kan anas om man krafsar lite bland löven och fåglarna har börjat sjunga. Bilden bredvid tog Eva i Hampetorp – ett bevis om något när man tittar på ljusrampen.

Foto: Eva Widlund 24 februari 2014

Fler vårtecken? Jodå t ex vårdagjämning 20 mars, våffeldagen 25 mars och sommartid som börjar 30 mars – ja det bådar för att vi går mot ännu ljusare tider! Förutom våffeldagen inträffar även fettisdagen denna månad – den 4 mars. Den kan man ju alltid fira med en god semla. Tar man sig en tur till fot eller per cykel runt ön upptäcker man att skogsröjarna har varit i farten – ännu ett vårtecken. På vissa ställen känner man knappt igen sig. På tidningens framsida har Eva Widlund tagit en fin bild på den fällda skogen.

I kalendariet ser man att en hel del olika aktiviteter sker under en månad. I tidningen kan ni också läsa några referat från händelser under februari – bra för er som inte hade tillfälle att vara med. Mars brukar ju vara årsmötestid men inga årsmöten är aviserade. Årets första årsmöte blir den 5 april då hembygdsföreningen har sitt möte. Andra årsmöten hoppas redaktionen kunna avisera i nästa Ö-blad.

Redaktionen/Christina

Bidrag till Ö-bladet skickas till o-bladet@vinon.se eller lämnas i skolan eller i hembygdsföreningens postlåda vid skolan.
15: varje månad – annonser, 25:varje månad – övriga bidrag

Uppskattar du att få Ö-bladet? Bli då medlem i Vinöns kultur- och hembygdsförening!

Ö-bladet är Vinöns lokala tidning, utgiven och bekostad av Vinöns Kultur- och hembygdsförening. Förutom utdelningen i brevlådorna kan man prenumerera på Ö-bladet som vanlig post eller som e-post. Lämna adresserade och frankerade kuvert med **dubbelt porto** och märkta med de månader som du vill ha tidningen, så kan redaktionen lätt stoppa ner ett exemplar av ett Ö-blad i färdiga kuvert.

Postadress: Ö-bladet, Vinöns skola, 715 93 Vinön
E-postadress: o-bladet@vinon.se Hemsida: www.vinon.se

BLI MEDLEM I FÖRENINGEN! Medlemsavgiften för 2014 är 100 kr för enskild och 200 kr för en familj. Kom ihåg att skriva avsändare om du sätter in avgiften på föreningens konto.

VINÖNS KULTUR- OCH HEMBYGDSFÖRENING, pg 46 94 70 - 9

Vinöns bibliotek

har öppet söndagar

kl 16 – 17 !

Fika till självkostnadspris!

Välkomna hälsar

Yvonne!

Månadens GLADIS

Jag blir glad av ...

Jag blir glad när Vinöbladet kommer,
att dagarna blir ljusare, våren snart är här
så att vi kan åka till vår stuga igen!!
// Marika

Jag blev så glad för godiset i brevlådan
/Post Andreas
(PS. Karamellkungens godis gillas skarpt)

Jag blir så glad när solen skiner
/Post Linnea

Jag blir så glad av talgoxens titu!
Nu är våren på väg /UllaLena

UTHYRNING AV SLÄPKÄRRA

Hyra släpkärra direkt på ön,
praktiskt och bra!

Vinöns kultur- och hembygdsförening har en släpkärra för uthyrning. Den är försedd med en täckande plastkåpa och utrustad med tipp. Totalvikt är 900 kg och maxlast är 640 kg.

Kostnader:

Dygnshyra:
Föreningsmedlem 250:- Övriga 500:-

Veckohyra:
Föreningsmedlem 1000:- Övriga 2000:

Låter detta som ett bra alternativ till att hyra kärra på fastlandet, så är du välkommen att ringa vår ansvarige släpkärreförvaltare

Nils Svensson 019-44 80 28

Vinöns kultur- och hembygdsförening

Vinterutflykten 2014 - KOLBULLENS DAG

När datumet för årets vinterutflykt bestämder till 8/2 verkade det vara i tidigaste laget för en skön vinterutflykt till en av våra grannöar. Med 2013 års vinter i bakhuvudet framtonade minnet av blanka härliga skridskoisar fram. Så i år skulle ännu en holme i Hjälmaren utforskas.

Ju närmare lördagen den 8:e vi kom desto bättre verkade det tidiga datumet vara, med tanke på årets dåliga isläggning. Men när fiskarna började ta upp näten i början av veckan, såg läget allt annat än lovande ut för aktiviteter på isen. En inspektion på onsdagen av isen vid Ångbåtsbryggan visade att det var fortfarande möjligt att köra Vinön open på spark och om vi plogade en bana, så kunde även curlingen genomföras. Bagaren hämtade Grållen och vi lastade på den gamla Belosen, som sen fick göra plogningsjobbet för curlingbanan. Vi tittade ut på vår vinterarena och var ganska nöjda. Kommande dag var resultatet inte lika imponerande. Ytterligare temperatur-höjning under natten hade förvandlat curlingbanan till en vacker liten sjö och att köra spark i snöslasket verkade inte så lockande.

MEN inte ställer vi in för sådana vädernycker. Vad gör vi nu? Solveig lovar att snabbt ordna en tipspromenad och Carin handlar ingredienser till KOLBULLAR.

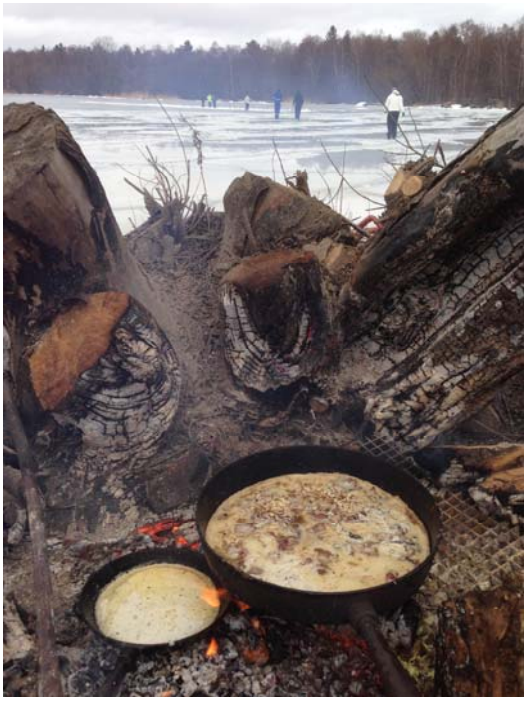

Vinterutflykten utvecklar sig nu till **KOLBULLENS DAG.**

Lördagen är vädermässigt inte allt för lockande med en grå himmel och en svag nordanvind. Men det regnar inte. Vi tänder en stor eld längst ut på Ångbåtsbryggan och dukar upp för gräddning av kolbullar. Solveig sätter ut tipspromenaden. Kommer det verkligen några hit denna vår vinterutflyktsdag? Jo titta, där kommer några tappra Vinöbor och några till och några till. Så helt plötsligt är 25% av befolkningen samlade kring KOLBULLARNA.

Carin, Solveig och Christina gräddar bullar medan befolkningen går tipspromenad och spelar vattencurling. Sen äter vi. Det verkar som att denna kulinariska läckerhet passar mycket bra i den kylande nordanvinden, så en spann smet och några kilo stekfläsk har snart hamnat i befolkningens magar.

Tävlingarna då:
Anna var den som i tipspromenaden visste mest om vad som hänt under 2013.

Pelle och Ulf lyckades bäst i den nya grenen Vattencurling.

Styrkta av fläsk och smet, gräddade över glödande kol, återvände vi hemåt efter en trevlig Vinterutflykt som i år blev KOLBULLENS DAG.

Text: Peter Kumlin
Foto: Carin Fremling och Åsa Ödman

VINÖKARTOR

Var finns alla gamla kartor?

Det gäller alla typer av kartor.

Markkartor, dikeskartor, fiskekartor etc.

För kopiering

Jag har intresse av att få möjlighet att kopiera dessa kartor. I det nu pågående projektet att se över diken och avlopp så har det visat sig att flera kartor av olika anledningar saknas och då passar det bra att söka alla kartor som finns för att se Vinöns historia.

Har du någon karta att låna ut, hör av dig till Ulf J, 019-44 80 11.

Kalle Selander om Hjälmaren!

på City konferens Center den 3 februari

Vi som åkte var: Rikard Widlund, Ulla-Lena Andersson och Catrine Neiler.

Inger Högström-Westerlind presenterade en förstudie om förutsättningarna för båttrafiken i Hjälmaren.

Hjälmaren är en kommunal sjö! Detta innebär alltså att det är kommunen som ansvarar för frågor som berör Hjälmaren. Sedan är det ju (som bekant) privatpersoner som äger delar också! Detta är några intressanta punkter som hon tog upp.

- 6 av 10 hamnar i Hjälmaren är naturhamnar.
- 1 mack finns i Hjälmaren, den ligger inne i Örebro, där måste man beställa tid innan!
- 1 april 2015 blir det olagligt att släppa ut toalettavfall i sjön.
- Kommunala räddningstjänsten ansvarar för räddningen i Hjälmaren. Detta innebär att man ska ringa 112. (Kanal 16 avlyssnas inte!)
- 90 % av trafikanterna i Hjälmare kanal har sin hemmahamn i Örebro.
- 2013 var det 100 båtar som gästade Örebro gästhamn.

Kommunen ska arbeta för:

1. Ta fram en vision för båtturismen Hjälmaren.
2. Utarbeta konkreta planer på kort- resp. lång- sikt.
3. Undersöka både externa och interna möjligheter till finansiering av olika projekt.
4. Låta alla goda krafter verka och ta till vara det engagemang som finns.

Sedan pratade Örebro Companiets turistchef: Björn Fransson om marknadsföringen av Hjälmaren framför allt mot utlandet.

Här följer punkter som Örebro Companiet vill arbeta för och satsa på:

- Fler båtturer i Hjälmaren.
- Hjälmare kanal som besöksmål.
- Bättre förutsättningar för båtlivet. Hamnar är turistmål!
- Öarna.
- Badplatserna, kvaliteten måste bli bättre!
- Utveckling av aktivitetsutbudet.
  - ✓ Folk vill uppleva en sjö – men hur?
  - ✓ Kvalitet behöver erbjudas till bredare grupper. Kräftfiske, isjakt, havskajak, pimpelfiske etc.
  - ✓ Städerna; Örebro, Eskilstuna, Katrineholm ska inse att dom ligger nära Hjälmaren!
- Bättre samarbete över kommungränserna!

Sedan hade vi arbetsgrupper där vi tog upp styrkor och svagheter. Dessa anteckningar lämnades in och Kalle ska maila dessa, när de har sammanställts.

Punkter som vi tog upp var bl.a. följande.

- Prickningen av Hjälmaren måste förnyas.
- Det kom som förslag att när nya sjökort har tryckts upp ska dessa finnas på båtmässan i Stockholm.
- När man kommer till mynningen i Hjälmare kanal så finns där ingenting, ingen rastplats, toalett, papperskorg. Inte ens en informationstavla!
- Om man åker med båt från t.ex. Stockholm så kommer man till mynningen ungefär vid tre. Då får man vänta till klockan nio morgonen efter för att kunna påbörja slussningen.
- Vi var enade om att man måste ha båtmackar, båthamnar och toaletter om vi ska få hit båtturister.

Man kan själv kontakta Kalle om man vill fråga eller klaga på någonting!
kalle.selander@orebro.se Örebro kommun.

VKHF vice sekreterare: Catrine Neiler.

När är detta kort taget?
Den som vet kan höra av sig
till Ulf Johnsson.

VINÖFÄRJORS HISTORIA

Sammanställt av Ulf, Christina, Henrik Johnsson

Färja 61/42 Vinö

Färja 61/42 vid Ekensbergs varv, Stockholm
1971-04-15

Färja 61/42 Vinö

1940 Levererad av Kalmar varv AB som Vinön till Örebro läns sydöstra vägdistrikt, Örebro. Trafik på leden Hampetorp - Vinön, Hjälmaren. 3 bilar
1940 Läggs upp i Örebro under andra världskriget pga. bränslebrist. Ersätts av ångslupen Hjälmarebaden.
1946 Återinsätts i trafik på leden Hampetorp - Omdöpt till Färja 61/42
Bild Vinö vid Köpmanholmen 24-06-2013

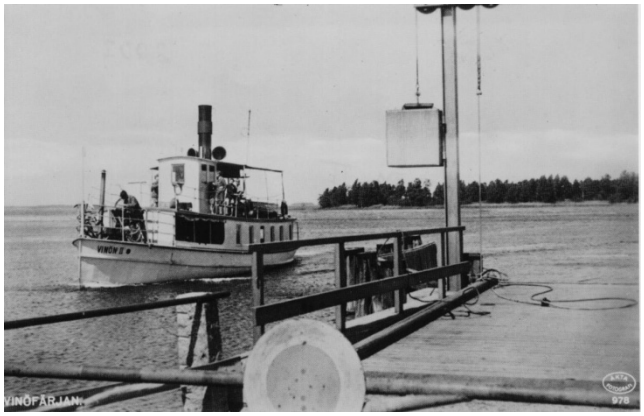

VINÖN II (Ångslup)

Kristinehamns Mekaniska Verkstad
1944 övertogs fartyget av Vägförvaltningen i Örebro län och bytte samtidigt namn till Vinön II. Hon fanns kvar som reservfärja till 1948.
1958 Sänks vid skjutövningar

Färja 33 Vinö II

Lödöse varv 1932. 6 bilar
1932 - 1955 Torsö - Sundsören, Vänern
1956 - 1963: Vinön - Hampetorp
1963 - 1974: Staxhammar - Arnö

Färja 61/259 Isabella

Br. Larsson Mek. Verkstad Kristinehamn
1963 - 1986 Hampetorp - Vinön
1986 - 2005 Reservfärja Vinön
2006 05 26. Såld till Resta Ab, Älvsjö.
2006 07 11. Gick på grund utanför Gränö i Stockholms skärgård.

Färja 61/259 Isabella

Isabella vid Munkö, Nämdö 2008-06-15

Färja 61/325 Vinösund

Byggd 1985 av Falkenbergs varv, Falkenberg
Utrustad vid Ab Holms Skeppsvarv, Helsingborg
12 bilar
Från 1985 Vinöleden

Färja 61/343 Sedna

Byggd 2005 av Riga Shipyard, Riga, Lettland
Utrustad vid Djupviks varv Ab, Tjörn.
14 bilar
2005 10 26. Döpt, samt insatt mellan Hampetorp - Vinön, men fick problem vid tillägg vid Vinön och krockade med rampen på Vinön. Felet berodde på att ena propellern inte ställde om sig till back, utan gick framåt istället. Togs ur trafik för tekniks undersökning.

Vinön om några år – möte med landsbygdsstrategen

Lördagen den 15 februari fick Vinön besök av kommunens landsbygdsstrateg Kalle Selander. Efter en rundtur på ön blev det fika och möte med många öbor i skolhuset.

Det värsta vi kan göra är att tycka synd om oss själva.

Så inledde Kalle Selander mötet som handlade om Vinöns framtid, och vad kommunen kan och bör bidra med i den utvecklingen.

Landsbygdsstrategi

Kalle är landsbygdsstrateg i Örebro kommun, och just nu ute på en roadtrip till olika delar av kommunen för att ta reda på vad som är viktigt för att folk ska kunna bo och leva på olika platser och att diskutera kommunens roll i detta. Därefter ska en landsbygdsstrategi tas fram. Vad behöver göras på ett, två respektive tre års sikt?

Många öbor

En mycket glädjande sak var att många Vinöbor var engagerade i samtalet, och det var mycket konstruktiva synpunkter och idéer som kom fram. Ett av de mer framåtsyftande möten på ön som jag har varit med på på länge, och det var roligt, till skillnad från alla möten med deppigare agenda som har varit på sistone.

Kommunikationerna

En sak som diskuterades var kommunikationer. Kalle sade att frågan om kopplingen mellan färja och buss skulle han ta med, det måste bara fungera, och han hade liknande frågor från andra ställen men där det gällde olika bussanslutningar som behövde funka. Kalle tog med frågor kring kollektivtrafiken.

Turismen

Turismfrågor diskuterades. Kommunen funderar på badbussar eller badbåtar till Vinön från Örebro. Vi pratade om skötsel av bad och toaletter. Kalle lovade att han och kommunen skulle ta kontakt med den som tar hand om detta i sommar (än så länge oklart vem...) för att diskutera upplägg, göra en tydlig och konkret plan, säkerställa att alla inblandade känner sitt ansvar och vilka övriga inblandade är. En mycket tydlig och konkret punkt som avhandlades. Kalle lovad att man skulle ta med hela vägen från färjan till norra skulle tas med i diskussionen, eftersom en hel del nedskräpning sker längs vägen. Där kom också frågan om toalett-tömning för båtresenärer in.

Det var flera som hörsammade Kalle Selanders inbjudan till pratstunder före och efter själva mötet.

Det blev fullt hus i skolan när landsbygdsstrategen Kalle Selander kom till Vinön. Det var många som ville vara med och prata om ”Vinön om några år” som var temat för mötet.

Vatten och avlopp

Vidare diskuterades vatten- och avloppsfrågan på ön. Från kommunen kom beskedet att Birgittas jobb med arbetsgruppen kring dessa frågor har gett effekt, Vinön ska kartläggas och inventeras, det lär också finnas ett slutdatum för när någon åtgärd ska göras på ön. Vi fick inga klara besked om specifika datum, men Vinön ska vara prioriterat i kommunens arbete med detta. Frågan om besökares möjlighet att ta vatten på ön diskuterades också.

Öppet landskap

Sedan pratades det om att hålla Vinön öppen. Kalle funderade på möjligheten att hjälpa till med röjning längs de offentliga stråken. Olika möjligheter att sköta detta diskuterades.

Macken

Mackfrågan kom upp. Det fanns olika argument för att placera en sådan på Vinön eller i Hampetorp. Om den är på Vinön måste den vara tillräckligt stor för att inte riskera att gå tom på en dag, som varit fallet tidigare. Det är en personalintensiv verksamhet, eftersom den ligger vid vatten måste den vara bemannad. Det kan vara enklare att få leveranser till Hampetorp, men det är dels en omväg för gäster på väg mellan Mälaren och Örebro, och för de yrkesverksamma som finns i sjön.

Prickning

Härmed kom vi in på prickning av sjön. Glänthällen måste prickas på mer regelbunden basis än idag, likaså behöver infarten till Anettes och Jockes gästhamn prickas om macken ska ligga där. Det kunde troligen kommunen hjälpa till med, om det blir mack.

Beredskapen på färjan

I övrigt hade ledchefen Mattias Bergsten nyheter om beredskapen. Frågan har, som tidigare skrivits i Ö-bladet, lyfts till generaldirektören för Trafikverket (från Landstinget). Idag arbetar den centrala juridiska avdelningen på Trafikverket med frågan. Mycket intressant, och bra att det ligger på den nivån.

Förutom Kalle Selander hade Bosse Åkerling från Österärkes Områdesnämnd, Mattias Bergsten från Trafikverket och Bengt Bronner från Samverkarna i Österärke lagt en lördageftermiddag på att åka ut till ön för att prata och lyssna. Tack för att ni tog er tid, och tack alla öbor på hel- och deltid som deltog i ett konstruktivt möte.

Åsa Ödman

Snart är det sommar igen

Besked från Mattias Bergsten: Det blir fast turlista på Vinösund i sommar, men den ska förbättras mot förra året. Applåder på mötet!

Synpunkter på vilka förbättringar som bör ske kan lämnas till Åsa Ödman eller Mona Blixt.

Vinnande förslag i tävlingen om namn på den liggande transporten blev ÖBOLANSEN, och vinsten går till Eva Widlund. Grattis, och tack för ett bra förslag, som både anknyter till ambulans, öbor och funkar att säga eller skriva mer än två gånger på en dag. /Åsa

Öbolansen *kom till Vinön den 14 februari på alla hjärtans dag.*

Vinön om några år – möte med landsbygdsstrategen
Text: Åsa Ödman
Foto: Eva Widlund

Gamla recept/Vinörecept/

Det godaste du lagar

Till sommaren funderar jag på att tillsammans med er på Vinön göra en enkel receptbok som vi kan sälja i missionshuset till förmån för VKHF men.....jag behöver hjälp. Skriv ner recept och lämna till mig. Kan vara allt, helst något som kommer här från ön eller något som någon var känd för. Ex. Ragnhilds jordgubbssaft, Gretas havrekakor osv. Enkla vardagliga recept. Mat, efterrätter, bakning, godis, ja ni förstår. Skriv ner dina recept och lämna dem vid skolan

Tack för hjälpen Ulla Lena

Konstnärer och hantverkare

Vill du ställa ut eller vara med

på försäljningen i missionshuset

under sommaren?

Kontakta UllaLena Andersson

tel 44 81 07 mellan 9 och 14

Reseberättelse från Karibien & Centralamerika

Av: Julia Ekblad Andersson

Likt en klassisk talare börjar sitt tal med att berätta att han/hon faktiskt inte är någon talare, skulle jag vilja börja mitt skrivande med att berätta att jag inte är någon författare (höll på att säga skrivare) och i förväg ber om ursäkt för eventuella rörigheter! Den 8:e november fick jag skjuts av lillebror Albin upp till Arlanda. Här följer en mycket kort sammanfattning av vad som hänt och vilka tankar jag ha haft sedan dess.

Första destinationen på resan var egentligen New York, men där stannade jag bara två nätter så jag tänkte inte säga så mycket om det. Jag tyckte i alla fall att det var en väldigt häftig stad och om någon funderat på att åka dit så rekommenderar jag det starkt (#Jonas och Elin;).

Sedan var det dags för "allvaret" i Santo Domingo, Dominikanska Republiken. Där bodde jag hos en gullig liten dam och pluggade spanska under 8 veckors tid. Jag kunde minimalt med spanska sedan innan, och varken damen jag bodde hos eller mina lärare pratade engelska, så första dagarna innan jag kommit in i det hela var riktigt jobbiga! Det tog så mycket energi och jag kände mig trött hela tiden. Efterhand vande jag mig, och lärde mig mer och mer. Energin kom tillbaka, och jag hade sedan väldigt roligt under min tid i Santo Domingo. Vardagarna bestod av skola på förmiddagarna, lunch med skolkompisar, siesta, göra läxa, och på kvällarna umgås med kompisar. På helgerna försökte jag att se även lite andra delar av Dominikanska Republiken.
Jag fick känslan av att Dominikanska Republiken är lite för amerikanerna vad Kanarieöarna är för oss - det är fint och varmt och går ganska fort att ta sig dit och det är väääldigt många turister där. Vissa trivs ändå, men jag tycker att det är väldigt tråkigt när det är för exploaterat och för mycket turister på samma ställe. Det får allting att kännas uppbyggt och inte lika genuint. Men jag hittade i alla fall några guldklimpar utanför huvudstaden - bland annat en liten stad uppe i bergen i centrala landet som heter Jarabacoa. Staden kallas också "City of Eternal Spring" (Staden med evig vår, ungefär). Jag var där över nyår och på natten blev det riktigt kallt - bara 4 plusgrader hade vi! Och med tanke på vädret hemma i Sverige funderar jag på om jag inte hade det lika kallt som er, fast jag var mitt i Karibien? Så fort solen tittade fram var temperaturen i alla fall

perfekt, och det var otroligt vackert med alla berg, palmer och små vägar och floder som ringlade fram. Jag tyckte också väldigt mycket om en strand uppe i norra landet, Las Galeras, som är väldigt känd och som jag trodde skulle vara fullproppad med folk. Men när jag och min kompis kom dit var vi nästan ensamma. Kritvit sand, blått hav och palmer utspridda där man kunde sitta inunder och läsa sin bok. Har läst att det var just på Dominikanska Republikens norra kust som Columbus först landade när han "hittade" den Nya Världen och han ska ha utropat att "Det här måste vara den vackraste platsen på jorden!" Och ja, det ligger nog någonting i det.

Mina tankar i övrigt kring Dominikanska Republiken är att det är ett väldigt vibrerande land - överallt hörs musik, och överallt dansas det. Folk är generellt väldigt glada och pratar högt och mycket. Dominikanernas vardagsrum har liksom flyttat ut ur huset och man tar med sig bord och stolar ut och dricker öl och spelar domino på gatan istället. Och som vit, ensamresande tjej får man extremt mycket uppmärksamhet från de dominikanska herrarna, som gärna busvisslar och ropar diverse halvt oanständiga saker efter en.

Efter två månader var det dags att åka vidare, den här gången till Guatemala. Där var jag i två veckor och bara reste runt.

Först åkte jag in till Guatemala City och var där ett par dagar. En av de första grejerna jag såg när jag klev ut genom hotelldörren första dagen var en husvägg som nertill var fullklistrad med bilder på människor som dödats eller försvunnit. Hade läst innan att säkerhetsläget i Guatemala är väldigt instabilt, men det kändes mycket mer verkligt när man såg den där väggen. Fick rådet av alla jag pratade med att absolut inte gå ut själv efter klockan sju på kvällen, helst inte på dagtid heller. Men jag reste ju själv och ville inte sitta inne på hotellrummet hela dagarna, så gick i alla fall ut på dagarna och gick på lite muséer och andra sevärdheter. På kvällarna höll jag mig inne, och alla tre kvällar jag var där hörde jag skottlossning utifrån. Läste senare att Guatemala city rankas som den 6:e farligaste platsen i världen. Hade jag inte redan betalat för hotellet hade jag nog inte stannat där alla tre nätterna, för det var ingen vidare trevlig stad tycker jag.

Sedan åkte jag vidare till Panajachel, en liten by tre timmars bussfärd från huvudstaden. Den ligger precis vid en sjö, Lago Atitlán. Själva Panajachel var gullig, med fullt med marknadsstånd längs hela paradgatan där lokalbefolkningen sålde traditionellt hantverk - så mycket vackra saker har jag nog aldrig sett på en gång! Men vackrast av allt var nog ändå sjön. Helt klarblå, med berg och vulkaner runtom. Under dagarna här åkte jag båt runt sjön till ett par andra små byar, köpte massa onödiga saker bara för att de var fina, åkte till en Maya-marknad samt provade på Paragliding! (Skärmflygning).

Sedan bar det återigen vidare. Denna gång till Tikal som är en stor nationalpark uppe i norra Guatemala, där det finns ruiner efter en hel Maya-stad. Det var riktigt häftigt att se, men samtidigt så svårt att verkligen inse hur gammalt det är och att de faktiskt bodde där... fastän man är där och ser och kan ta på det så känns det overkligt. Som domarringen ungefär.

Sista dagarna åkte jag till byn Monterrico som ligger på Stilla Havskusten. Där gjorde jag inte så mycket. Badade i havet, badade i poolen. Bodde på ett jättemysigt litet hotell där personalen behandlade mig som en i familjen, så jag umgicks mycket med dem. Var ett mycket avkopplande och trevligt slut på tiden i Guatemala.

Och nu när jag sitter och skriver det här befinner jag mig i El Salvadors huvudstad San Salvador. Av en slump fick jag i höstas kontakt med en man som är härifrån men som bor i Sverige, som frågade om jag skulle vara intresserad av att komma hit och volontärarbeta som observatör under presidentvalet som går av stapeln nu på söndag 2/2. Och som ni förstår så tackade jag ja.

Jag har än så länge bara varit här i några dagar. Det har hänt mycket, jag har träffat många nya människor och jag har haft väldigt roligt. Dock har jag ännu inte fått helt grepp om vare sig exakt vad det är jag ska göra under valdagen och inte heller om landet. Jag har läst på lite grann och tror att det finns mycket intressant jag skulle kunna skriva om, men tänker att det skulle vara bättre att återkomma med det i ett annat nummer. Då kan jag ju också skriva lite om hur det gick i valet, och vad jag faktiskt gjorde här.
Vad gäller mina fortsatta resplaner är det egentligen bara en sak som är bestämd - den 12/2 åker jag vidare till Nicaragua! Efter det är min tanke att röra mig söderut, genom Costa Rica till Panama, och efter det får vi se.

Det var allt från mig för denna gång.
På återseende!

//Julia, San Salvador 2014-01-28

Rapport från arbetsgruppen; vatten och avloppsfrågor

Söndagen den 9 februari hade jag bjudit in till ett första samverkansmöte gällande ansökan till ett ev. projekt via Länsstyrelsens projektmedel LOVA, stöd till lokala vattenvårdsprojekt. Vi var 11 stycken på detta möte, med stort engagemang och intresse, tack!
Enligt en kontaktperson på Länsstyrelsen skulle vi kunna söka projektmedel för utdikning. Efter en hel del diskussioner över våra dikningsföretag på Vinön och markägarnas rättigheter och skyldigheter gällande underhåll av dikena så att aktuella avlopp kan fungera så beslutade vi att försöka söka projektmedel till detta arbete, och att Åsa Ödman skulle kontakta Länsstyrelsen för hjälp med ansökan. Dessvärre fick Åsa information av en annan handläggare att detta kan vi inte söka medel till då det är markägarnas skyldighet att hålla efter sina diken. Till kommande stormöte (se dagordning/frågor i föregående Ö-blad i februari) som ligger på planeringsstadiet ska vi försöka bjuda med en handläggare från Länsstyrelsen så att vi alla kan få svar på våra frågor.

I slutet på mötet informerade RoseMarie Hellén om **Smilegov**, medlemskap i Europas största nätverk för hållbar utveckling, stärkt samarbete med andra öar, inbjudan till workshops om energiplanering och om hur man kan finansiera hållbara energiprojekt mm. RoseMarie kommer att under våren bjuda in till ett möte för intresserade för ytterligare information.

Intresseanmälan till arbetsgruppen vatten och avloppsfrågor; RoseMarie Hellén, Ulf Johnsson, Ingemar Andersson samt undertecknad. Efter stormötet under våren kan vi utöka arbetsgruppen om intresse finns!

I slutet av februari tar Tekniknämnden i Örebro kommun beslut om kommande satsningar för kommunalt vatten och avlopp samt en tidsplan och därefter kommer jag att bjuda in till ett stormöte. Efter ett önskemål från Miljö och hälsa att bara ha en kontaktperson från Vinön så är undertecknad ansvarig för detta. Tag gärna kontakt med mig med frågor och förslag!

Birgitta Åberg Andersson / Vinöns kultur – och hembygdsförening
Tel; 073 290 50 20, e-post; birgitta.framtiden@live.se

ROTMOS OCH FLÄSKLÄGG

TACK Ulla-Lena

För ditt initiativ att servera en god gammeldags lunch åt oss som är lediga på dagarna. Det blev en trivsam lunch där alla åt med god aptit. Hoppas det återkommer!

Lunchgästerna / Ulf Johnsson

FOT VÅRD

Inga-Lill Sevefjord
kommer till Vinön
tisdag den 4 mars

Tidsbeställning
mobil: 070-5574803

Massage

Elisabeth Behr
zon och massageterapeut
kommer till Vinön onsdag 19 mars.

Tidsbeställning mobil 070 - 399 58 08

Projekt om hållbar utveckling och energi på Vinön

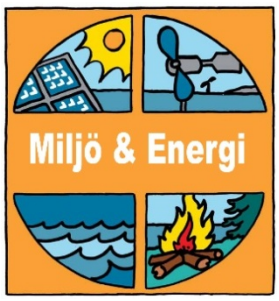

Hållbar utveckling är något man talar om och det är något av ett modeord men vad kan det betyda för oss på Vinön att vara med i ett projekt där man ska ha fokus på energi och hållbar utveckling? Det kan nog handla om det vi vill att det ska handla om. Vi har redan fokus på avlopp som alltid är en stor fråga särskilt när de inte fungerar. Hur vi värmer upp våra hus och det varmvatten vi använder är också frågor som vi måste hantera dagligen eller i alla fall en gång i månaden när elräkningen kommer. Man kan ju alltid göra mer för att spara energi. Det finns solceller för el på scenen vid skolan, det har ju rapporterats om att de fungera bra och betalar igen sig, vi kanske ska bli fler som har solceller för el eller solceller för värme. Hur vi transporterar oss när vi ska någonstans kan man ju också fundera på. Det finns något som heter skjutsgruppen som liftar med varandra när det går, skulle vi kunna göra något likande? Det är ju ganska många som sitter och kör till Örebro, men inte tar bussen för att man ska hämta barn och uträtta små ärenden på vägen, vi kan ju samarbeta om vi vill. Vi är ju en grupp som träffas kring frågor om öppna landskap och där pratar man om frågor som gäller lönsamhet inom jordbruk och att man vill hitta möjligheter inom jordbruk.

Det finns ganska många bygder runt om i Sverige som satsar på hållbar utveckling och energifrågor. De blir attraktiva för att de just satsar inom det här området. Vi har ju kommit en bit på vägen men kan göra ännu mer.

På ett möte den **12 mars på tjejligan kl 18** tänkte jag presentera vad som har gjorts på lite olika ställen för att ge oss inspiration. Sen får vi se vad vi ska fortsätta med och vad som är mest aktuellt just nu. Tjejer såväl som män och allt däremellan är välkomna.

Skärgårdarnas Riksförbund och ESIN, det europeiska samarbetet mellan öar håller just nu i projektet Smilegov som kan erbjuda oss det här:

- Medlemskap i Europas största nätverk för hållbar utveckling
- Stärkt samarbete med andra öar
- Inbjudan till workshops om energiplanering och om hur man finansierar hållbara energiprojekt
- Kvalificerad utbildning om energiplanering och projektarbete
- Tillgång till verktyg, stöd och teknisk assistans i processen för hållbar energiplanering

Eftersom vi får tillgång till det här har vi nu en extra bra möjlighet att ha fokus på de här frågorna.
Så om du har ett hus du värmer upp, åker någonstans någon gång, dricker vatten på Vinön och spolar i toalett någon gång, tittar ut över en åker med buskar på, så har du intresse av de här frågorna.

Varmt välkomna önskar RoseMarie!

FÄRSKA

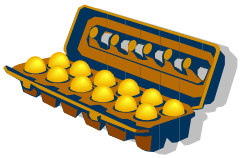

VINÖÄGG

Peter och Carina

Tel 019 - 44 80 33

VINÖBAGAR'N

påminner om att kaffetårtor och smörgåstårtor kan beställas som tidigare

Pris:	Kaffetårta	Smörgåstårta
	160:-	250:-
10 pers	190:-	300:-
12 pers	220:-	350:-
15 pers	265:-	420:-

Sten
Tel: 070-239 0211, 019-448015

KONFERENSER I NYGAMMAL SKOLMILJÖ

Vi ordnar dagkonferenser för mindre grupper upp till 25 personer, även fika och mat på möten och privata tillställningar
t.ex. födelsedagsfester, dop, begravningar

Bokning och förfrågningar: tel 019-44 80 57
Yvonne Karlsson 073-928 04 05
Veronika Persson 070-743 82 45

e-post: info@vinokonferenser.se Hemsida: www.vinokonferenser.se

Vinökonferenser HB
i Vinöns skola

POTATISLÅDA PÅ GREKISKT VIS

Gott som både ensamrätt och som tillbehör till kött eller korv

4 port **Ugn 225°**

10 medelstora potatisar
200 g grekisk fetaost
2 soltorkade tomater
20 svarta oliver utan kärnor
3 dl matlagningsgrädde
1 msk tomatpuré
2 pressade vitlöksklyftor
1 nypa salt + lite peppar
4 dl riven lagrad ost

Gör så här

Skala och klyfta potatisen. Koka dem i 4 min i lättsaltat vatten. Varva potatis, tärnad feta, tomatstrimlor och oliver i en ugnsform. Vispa samman grädde, tomatpuré och vitlök, salt och peppar. Häll över formen. Strö över osten. Gratinera mitt i ugnen ca 45 min.

VÅRRISOTTO MED SPARRIS, SALLADSLÖK OCH BABYSPENAT

Smakrik fräsch risotto fylld med sparris, spenat och ost. Gott som det är eller i sällskap med en bit kött eller fisk.

4 port

100 g sparris, skuren
1 l vatten
2 dl vitt vin
3 msk kycklingfond
3 dl avorioris
2 schalottenlökar, finhackade
2 salladslökar, strimlade
1 dl babyspenat
50 g parmesanost, riven ***eller***
Västerbottenost som ger lite mer smak och tjockare konsistens
1 citron, rivet skal och saft
50 g hyvlad parmesanost
salt och nymalen svartpeppar

Gör så här

Koka sparrisen i lätt saltat vatten. Låt sjuda cirka 2 minuter. Koka upp vatten, vin och kycklingfond. Fräs lök och ris utan att det får färg. Ös i lite buljong i taget under omrörning. Tillsätt mer buljong allteftersom. När riset börjar bli färdigt (ca 20 min för att få en bra konsistens!) så blandar du ner sparrisen. Rör ner salladslök och spenat. Avsluta med riven parmesanost, smaka av med salt och peppar och lite citronjuice. Garnera risotton med hyvlad parmesan och rivet citronskal.

RÄKPASTA MED GRÄSLÖK OCH FÄRSKOST

Snabb räkpasta som passar lika bra till vardag som till fest. Enkel att dubbla om gästerna blir många.

4 port

340 g spaghetti
170 g skalade räkor
½ purjolök, strimlad
150 g sockerärter
1 knippe gräslök
2 msk flytande margarin
salt, peppar
100 g färskost med gräslök

Gör så här

Koka spagettin enligt anvisning. Strimla purjolöken och dela sockerärterna snett på hälften. Hacka gräslöken. Värm margarin i en kastrull, svetta purjolöken och sockerärterna snabbt, rör om väl. Tillsätt den nykokta pastan och ½ dl pastavatten i pannan, krydda med salt och peppar. Vänd i räkorna, rör om och häll upp på varmt fat. Klicka över färskosten, strö över extra gräslök.

HELSTEKT FLÄSKFILÉ MED ROSÉPEPPARSÅS

4 port **Ugn 200°**

600 g fläskfilé
2 msk smör eller margarin
salt, peppar

Rosépepparsås

2 msk smör
2 msk vetemjöl
1 liten gul lök ***eller***
2 schalottenlökar
3 dl hett vatten
2 msk konc kalvfond
1 msk tomatpuré
1 msk rosépeppar
salt och peppar

Gör så här

Putsa köttet och bryn det runt om i het panna. Salta och peppra och sätt köttet i

ugnen i 20 - 30 minuter beroende på filéns tjocklek.

Rosépepparsås

Hacka löken fint och fräs i smör. Pudra över vetemjölet och späd under omrörning med hett vatten. Tillsätt kalvfond, tomatpuré och grädde, koka upp och låt sedan sjuda sakta utan lock i ca 5 minuter. Krossa rosépepparkornen lite grann och rör ner dem i såsen. Smaka av med salt och möjligen lite peppar. Ta ut köttet och låt det vila några minuter innan det skärs upp. Ta vara på ev sky och häll den i såsen.

Serveringsförslag: Ris eller pasta, Pommes Anna eller annan råstekt potatis.

KYCKLING- OCH PESTOGRYTA

Oerhört enkel att laga men så lyxig och god att den lätt kan serveras på finmiddagen såväl som på onsdagseftermiddagen!

4 port

4 kycklingfiléer
2 dl lätt crème fraiche
100 g fetaost
10 soltorkade tomater
3 msk pesto
1 näve pinjenötter

Gör så här

Skär kycklingfiléerna i bitar (eller använd färdiggrillad kyckling och dela i lagom stora bitar), stek med salt och lite peppar. Blanda crème fraiche, riven fetaost, tomater skurna i bitar och peston i en kastrull, värm tills allt smält samman. Lägg i den stekta kycklingen och värm allt tillsammans. Späd med lite extra crème fraiche, mjölk eller matlagningsgrädde om du vill ha en tunnare sås. Strö pinjenötter över och servera med pasta eller ris.

LAMMFÄRSPAJ

4 port Ugn 200°, 180°

Pajdeg

125 g smör eller margarin
3 dl vetemjöl
3 msk kallt vatten

Fyllning

500 g lammfärs
2 vitlöksklyftor, finhackade
1 rödlök, skalad och strimlad
150 g chèvre (getost)
½ tsk salt
1 krm svartpeppar, nymalen
4 ägg
flytande margarin till stekning
2 dl matlagningsgrädde, 15 %
2 dl vispgrädde
1-1½ msk grönsaksfond

Gör så här

Gör pajdegen på vanligt sätt i matberedare eller för hand. Lägg degen i en plastpåse och låt vila i kylskåpet i 1 timme. Kavla ut eller tryck ut degen i en pajform, 24–26 cm. Jämna till kanterna och nagga botten med en gaffel. Förgrädda pajskalet i ugnen 10–12 minuter. ***Tips!*** Fyll pajskalet med torkade ärtor (lägg ev aluminiumfolie mellan degen och ärtorna före gräddningen). Stek färsen med rödlöken och vitlöken. Smaksätt med salt och peppar. Låt färsen svalna och lägg den sedan i pajskalet. Lägg på tomat-skivorna och strö över smulad chèvreost. Vispa ihop äggen, matlagnings- och vispgrädde, tillsätt grönsaksfond, salt och peppar. Häll äggstanningen i pajskalet. Sänk ugnstemperaturen till 180 °C. Grädda pajen i 30–35 minuter eller tills den har stelnat i mitten. Täck pajen med aluminiumfolie om den får för mycket färg. Serveras med en god tomatsallad.

GRYMT ENKEL BÄRDESSERT

Väldigt lättlagad och jättesmarrig!

4 port Ugn 200°

250 g kesella vanilj
250 g kesella jordgubb/lime
225 g frusna björnbär
225 g frusna hallon och blåbär
6 msk råsocker

Gör så här

Blanda samman de två Kesellasorterna i en skål. Lägg upp bären i 4 portionsskålar. (Bären behöver inte tinas) Klicka över Kesellablandningen. Strö över råsockret jämt fördelat över Kesellan. Gratinera ca 10 - 15 minuter eller tills anrättningen fått fin färg.

Denna gång blir det lite blandad kompott av recept. En vårinspirerad risotto kanske passar i smaken eller varför inte gräva lite i frysen och plocka fram lite bär från förra året.

Smaklig måltid önskar Christina J

Vinöns kultur- och hembygdsförening VKHF 2014

Medlemsavgiften för 2014 är 100 kr för enskild och 200 kr för familj.

När ni betalar in avgiften på pg 46 94 70 -9 ange också namn och adress.
Från och med det år man fyller 18 år måste man ha eget medlemskap.

Som medlem i föreningen stöder Du arbetet för en levande ö genom:

- ### Utgivningen av månadstidningen Ö-bladet

  Ö-bladet delas ut i brevlådorna på Vinön till alla som vill ha det. Det går att få Ö-bladet skickat till en annan adress om man lämnar adresserade och frankerade kuvert märkta med månadernas namn. Dubbelt porto behövs! Kuverten lämnas på Ö-kontoret i skolan. Förutom en pappers-variant av Ö-bladet görs en elektronisk. Denna skickas ut via e-post till alla som har anmält sin e-postadress.

- ### Bevarandet och användandet av Vinöns skola som en levande hembygdsgård.

  I skolhuset finns en tvättstuga i källaren, med två tvättmaskiner och en elmangel. Det finns dusch och vävstuga. På övervåningen finns ett bibliotek med ett visst fast bokbestånd och ett som byts ut. Det går även bra att beställa böcker som man vill låna. På ö-kontoret kan man, mot en avgift, använda sig av datorerna, kopiera och laminera. Stora salen används för olika möten. Här finns också en del av våra utställningar om Vinön. Resten finns i museiboden ”Fornboa” som är öppen dagligen under sommartid.

- ### Bevarandet och användandet av Missionshuset som en kyrkosal och en lokal för större möten.

  I Vinöns Missionshus håller Svenska kyrkan gudstjänst en gång i månaden och har även Öppet Hus- verksamhet. Huset används också för bröllop, dop och större möten på ön.

- ### Arrangemang som valborgsmässofirande, midsommarfirande m.m.

  Målsättningen är ett arrangemang varje månad. På sommaren blir det flera aktiviteter i samband med att det är konstutställningar och hantverksförsäljning i missionshuset.

- ### Arbetsgrupper och projekt för öns utveckling

  Flera arbetsgrupper har bildats under 2013. Pågående projekt och arbetsgruppernas arbeten redovisas regelbundet i Ö-bladet. På Vinöns hemsida finns blandad information om Vinön. www.vinon.se

Som medlem i föreningen får du rabatt:

- när du hyr skolans lokaler - när du använder tvättstugan i skolan - när du hyr släpkärran

Hembygdsföreningen är medlem i två olika förbund:

Skärgårdarnas Riksförbund och Bygdegårdarnas Riksförbund

Styrelsen för 2013:

ordf. Peter Kumlin
vice ordf. Mona Blixt
sekr. Yvonne Karlsson
vice sekr. Catrine Neiler
kassör Solveig Eriksson
Eva Widlund
Nils Svensson
Bernt Forsberg
Kenneth Karlsson
Birgitta Åberg Andersson

Suppleanter:
Anders Ekblad
Kerstin Stenberg
Åsa Ödman

Adress: Vinöns Kultur- och hembygdsförening, Vinöns skola, 715 93 Vinön
Tel: 019 – 44 81 01, 44 81 07

till Ö-bladets redaktion o-bladet@vinon.se
till Vinöns Kultur- och Hembygdsförening hembygdsforeningen@vinon.se

mars 2014

vecka 9	1	lördag		Kurshelg
	2	**söndag**	16 -17	Biblioteket öppet – fika Kurshelg
vecka 10	3	måndag		Kurshelg
	4	tisdag fettisdagen	18.00	Fotvård - tidsbeställning Brandövning Beställ mat! handla24.se
	5	onsdag askonsdagen	14.30 19.00	Öppet hus Vinön Tjejträff
	6	torsdag	19.00	Styrelse möte VKHF
	7	fredag		
	8	lördag	10-16 14.30	Kurs i nålbindning Cirkeln – ”Vinön förr”
	9	**söndag**	16 -17	Biblioteket öppet – Eftermiddagsfika finns till självkostnadspris
vecka 11	10	måndag		Sophämtning
	11	tisdag		Beställ mat! handla24.se
	12	onsdag	18.00	Smilegov - om hållbar utveckling på Vinön H K H Kronprinsessans namnsdag
	13	torsdag		
	14	fredag		
	15	lördag		
	16	**söndag**	16 -17	Biblioteket öppet – Eftermiddagsfika finns till självkostnadspris
vecka 12	17	måndag		
	18	tisdag		Beställ mat! handla24.se
	19	onsdag	19.00	Tjejträff – våffeldags Zonterapi och massage av Elisabeth Beer, tidsbeställning
	20	torsdag vårdagjämningen		
	21	fredag		
	22	lördag	10.00	Redaktionsmöte Ö-bladet
	23	**söndag**	16 -17	Biblioteket öppet – Eftermiddagsfika finns till självkostnadspris
vecka 13	24	måndag		Sophämtning
	25	tisdag våffeldagen		Beställ mat! handla24.se
	26	onsdag	19.00	Tjejträff
	27	torsdag		
	28	fredag		
	29	lördag	14.30	Cirkeln – ”Vinön förr”
	30	**söndag**	10.00 16-17	Gudstjänst- kaffe Biblioteket öppet – Eftermiddagsfika finns till självkostnadspris **Sommartid börjar**
vecka 14	31	måndag		
april	1	tisdag	18.00	Brandövning Beställ mat! handla24.se
	2	onsdag	14.30 19.00	Öppet hus Vinön Tjejträff
	3	torsdag		
	4	fredag		
	5	lördag	14.00	Årsmöte VKHF
	6	**söndag**	10-16 16 -17	Kurs i nålbindning Biblioteket öppet – Eftermiddagsfika finns till självkostnadspris

Vad händer nästa månad på Vinön? Meddela redaktionen, så kommer det med i kalendariet.